

Правила за оценка и управление на риска на

НИД „НАДЕЖДА” АД

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	3
II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА	3
III. ИДЕНТИФИКАЦИЯ И ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ;.....	5
IV. ПАЗАРЕН РИСК.....	6
V. КРЕДИТЕН РИСК И РИСК НА НАСРЕЩНАТА СТРАНА	8
VI. ОПЕРАЦИОНЕН РИСК.....	10
VII. ЛИКВИДЕН РИСК.....	13
VIII. РИСК ОТ КОНЦЕНТРАЦИЯ	13
IX. НАБЛЮДЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	13
X. ВИДОВЕ ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ВИДОВЕ РИСКОВЕ	13
XI. СЧЕТОВОДНИ ПРОЦЕДУРИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	19
XII. АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ	21
XIII. ОТЧЕТНОСТ И РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	23
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	24

С настоящите правила се урежда организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска в управляващото дружество, сключило договор за управление с НИД „Надежда” АД, правилата и процедурите за установяване, оценяване, управление и наблюдение на рисковете, на които е изложено или може да бъде изложено националното инвестиционно дружество.

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите правила регламентират модела за идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете, свързани с портфейла на НИД „Надежда” АД

Чл. 2. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Правилата за управление на риска са част от инвестиционната политика на НИД „Надежда” АД, която е описана в Устава му и се приемат от управителния орган на дружеството.

Чл. 3. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г. и доп. с решение на СД от 14.10.2014 г.) Управляващото дружество, с което НИД е сключило договор за управление, идентифицира и измерва всички рискови фактори, свързани с отделните финансови инструменти и активи в портфейла по чл. 1, след което измерва общата експозиция на портфейла към тези фактори и взема решения за лимити, толерантност и управление на рисковете на портфейлно ниво, при спазване на настоящите правила, съгласно чл. 172, ал. 1 и ал. 2 от ЗДКИСДПКИ.

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА И ОТГОВОРНОСТИ ВЪВ ВРЪЗКА С УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА

Чл. 4. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Организационната структура в управляващото дружество, с което НИД има сключен договор за управление, свързана с управлението на риска се състои от:

1. Съвет на директорите.
2. Изпълнителен директор.
3. Служители, работещи по договор в управляващото дружество.

(2) Когато организационната структура, определена в ал. 1 е друга или се промени, следва да се гарантира спазването на основния принцип за разделянето на отговорностите между служителите, с цел предотвратяване конфликти на интереси.

(3) Служителите от постоянното звено за управление на риска трябва да притежават подходяща квалификация за изпълнение на възложените им дейности.

Чл. 5. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Съветът на директорите на УД по чл. 3 има следните отговорности по управление на риска:

1. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Прилага правилата за управление на риска, приети от управителния орган на НИД и следи за тяхната актуализация.
2. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Определя рисковата политика на националното инвестиционно дружество, което управлява. Тя може да бъде:
 - а) консервативна;
 - б) умерено-консервативна;
 - в) умерено-рискова;
 - г) рискова.

3. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Контролира рисковите фактори за националното инвестиционно дружество чрез обсъждане на доклади, внесени от изпълнителния директор и взема решения в границите на своите правомощия.
4. Извършва периодичен ежегоден преглед на политиките и стратегиите за управление на рисковете.
5. Следи за спазването на Правилата за управление на риска и участва активно в процеса на управление на риска.

Чл. 6. Изпълнителният директор на управляващото дружество има следните отговорности по управлението на риска:

1. Организира работата по правилно провеждане на приетата от Съвета на директорите политика по управление на риска.
2. Контролира спазването на приетите лимити.
3. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск.
4. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Следи за съответствие на използваните от съответните служители процедури по измерване, наблюдение и оценка на риска с приетите вътрешно-дружествени документи.
5. Взема решения за кадрово, материално-техническо и методическо осигуряване на дейностите по управление на риска.

Чл. 7. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Звеното по управление на риска действа независимо от другите звена в управляващото дружество, с което НИД е сключило договор за управление, отчита се пряко пред управителния орган и има следните функции:

1. разработва и прилага системата за управление на риска;
2. изпълнява правилата и процедурите по управление на риска;
3. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) изчислява общата рискова експозиция на националното инвестиционно дружество ежемесечно.
4. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) гарантира съответствието с одобрената вътрешна система за ограничаване на риска на НИД, включително с нормативно определените лимити за стойността на общата рискова експозиция и риска на насрещната страна.

5. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) консултира управителния орган на управляващото дружество относно определянето на рисковия профил на НИД;

6. докладва редовно пред управителния орган на управляващото дружество и на лицата, осъществяващи надзорни функции, когато е приложимо, относно:

а) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) съответствието между текущото ниво на риск, на което е изложено управляваното национално инвестиционно дружество и одобрените рискови профили;

б) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) съответствието на националното инвестиционно дружество с вътрешната система за ограничаване на риска;

в) адекватността и ефективността на процеса за управление на риска и по-специално - показва дали са предприети подходящи коригиращи мерки в случаите, когато са констатирани недостатъци;

7. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) докладва редовно пред висшето ръководство, представяйки текущото ниво на риск, на което е изложено националното инвестиционно дружество и за текущите или предвиджани

нарушения на ограниченията, като по този начин се осигурява предприемането на навременни и подходящи действия;

8. извършва преглед и подпомага организацията и процедурите за оценка на извънборсовите деривативи.

9. При необходимост изготвя становища за промени в настоящите правила.

(2) Управляващото дружество осигурява на постоянното звено за управление на риска съответните правомощия и достъп до цялата информация, необходими за изпълнение на функциите му по ал. 1.

III. ИДЕНТИФИКАЦИЯ И ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ;

Чл. 8. (1) Процесът по установяването, управлението и наблюдаването на рисковете има за цел да редуцира влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху инвестициите, включително на рисковете, произтичащи от макроикономическата среда.

(2) Процедурите за управление на риска включват:

- а) идентификация на риска;
- б) оценка на риска;
- в) избор на стратегия по отношение на риска;
- г) избор на начини за намаление степента на риска;
- д) контрол на нивото на риска.

(3) Оценяването, анализа и мониторинга на рисковите фактори се извършва ежедневно от служителите в отделите по управление на риска.

Чл. 9. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Рисковите фактори, които оказват влияние върху инвестициите на НИД, управлявани от УД са:

а) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **пазарен риск** - възможността да се реализират загуби поради неблагоприятни пазарни изменения в стойността на финансовите инструменти и други ликвидни финансови активи. Компонентите на пазарния риск са:

аа) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **лихвен риск** - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в даден финансов инструмент или друг актив поради изменение на нивото на лихвените проценти.

бб) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **валутен риск** - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в даден финансов инструмент или друг актив, деноминиран във валута, различна от лев, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лева.

вв) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **ценови риск** - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в даден финансов инструмент или друг актив поради неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

гг) **ликвиден пазарен риск** е възможността от загуби или пропуснати ползи поради неблагоприятни пазарни условия на търсенето и предлагането (като например ниско търсене при наличието на свръхпредлагане).

б) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **кредитен риск** – възможността от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент или друг актив при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност;

в) **операционен** – възможността да се реализират загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер, включително и правен риск;

г) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **ликвиден риск** – възможността от загуби от наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения на националното инвестиционно дружество.

д) **риск от концентрация** – възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл, географска област или възникнал от една и съща дейност, което може да причини значителни загуби, както и рискът, свързан с големи непреки кредитни експозиции.

е) **системни рискове** зависят от общите колебания в икономиката като цяло. УД не може да влияе върху системните рискове, но ги отчита и се съобразява с тях.

ж) (Нова от 17.01.2023 г.) **риск за устойчивостта**- това е събитие или условие от екологично, социално или управленско естество (Enviornmental, Social and Governance/ ESG), което, ако настъпи, може да има съществено отрицателно въздействие върху стойността и/ или възвращаемостта на инвестициите.

Чл. 10. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото дружество, във връзка с всички рискове, на които е изложено НИД „Надежда” АД, предприема следните действия:

а) установява адекватно документиран организационни мерки, процеси и техники за измерване на рисковете, които гарантират, че рисковете, свързани с всяка позиция и нейното влияние върху общия рисков профил, са правилно измерени въз основа на точни и надеждни данни;

б) извършва при необходимост периодични бек тестове за преглед на валидността на мерките за измерване на риска, които включват прогнози и оценки, базирани на модел;

в) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) извършва при необходимост периодични стрес тестове и сценарийни анализи, с цел подготовка за извършване на действия в случай на настъпване на рисковете, възникващи от потенциални промени в пазарните условия, които може да повлияят неблагоприятно на НИД „Надежда” АД.

IV. ПАЗАРЕН РИСК

Чл. 11. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на пазарния риск,

свързан с осъществяването на инвестиционната дейност на националното инвестиционно дружество.

(2) Пазарният риск се определя по метода на поетите задължения.

Чл. 12. (1) Управляващото дружество измерва лихвения риск чрез изчисляването на дюрация. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти. УД използва метода на модифицираната дюрация, за да измери лихвения риск, свързан с всяка ценна книга, базирана на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации. УД прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на лихвения риск.

(2) *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* Дългосрочната стратегия за управление на лихвения риск включва определяне на целеви стойности на чувствителността на портфейла към изменението на нивото на лихвените проценти, съгласно инвестиционните цели и политика на НИД „Надежда” АД.

(3) *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* Краткосрочната стратегия включва ежемесечно определяне на чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти.

Чл. 13. (1) Управляващото дружество измерва валутния риск за всяка валута, различна от лев и евро, прилагайки краткосрочна и дългосрочна стратегия. Валутният риск се измерва чрез използване на историческата волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото спрямо нетната валутна експозиция.

(2) Дългосрочната стратегия за управление на валутния риск включва измерване чрез използване на историческата волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото спрямо нетната валутна експозиция.

(3) Краткосрочната стратегия за управление на валутния риск включва следене на ефективността на предпазването от валутен риск спрямо разпоредбите на МСС 39.

Чл. 14. (1) Управляващото дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на ценовия риск.

(2) Дългосрочната стратегия за управление на ценовия риск включва:

1. оценка на приложимостта и ефективността на използваните методи за измерване на ценовия риск;

2. изготвяне на предложения до Съвета на директорите на управляващото дружество при установяване на необходимост от промяна на използваните методи за измерване на ценовия риск.

(3) Управляващото Дружество прилага краткосрочна стратегия за управление на ценовия риск като измерва и анализира получените резултати чрез един от приложимите за съответния пазар на ценни книжа количествени методи:

1. Историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение;

2. β -коефициента към индексите на съответните пазари;

3. *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* При невъзможност за прилагане на точка 1. и 2., управляващото дружество използва стандартното отклонение на избрания индекс на регулирания пазар, на който се търгуват дадените финансови инструменти или други ликвидни финансови активи като заместител

при цялостния анализ на портфейлите. Показателите по тази алинея се изчисляват веднъж в месеца.

Чл. 15. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото дружество измерва ликвидния пазарен риск за всеки финансов инструмент или друг финансов актив в портфейла на НИД „Надежда” АД, който е допуснат до търговия или търгуван на регулиран пазар, прилагайки краткосрочна и дългосрочна стратегия.

(2) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Дългосрочната стратегия за управление на ликвидния пазарен риск включва определяне на целеви стойности за ликвидността на позициите в портфейла на НИД „Надежда” АД и следене на ефективността на приложените методи за определяне на ликвидния пазарен риск.

(3) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Краткосрочната стратегия за управление на ликвидния пазарен риск включва ежемесечно измерване и следене на среднодневния оборот на всяка отделна позиция по алинея 1, както и съотношението на размера на всяка отделна позиция на НИД „Надежда” АД към среднодневния оборот.

Чл. 16. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Риск мениджърът следи редовно ограниченията на инвестициите по групи финансови инструменти и други финансови активи, описани в устава на НИД „Надежда” АД, като по този начин осигурява спазването на определената рискова политика на националното инвестиционно дружество по чл. 5, т 2. Всяко преминаване на ограниченията по предходното изречение се документира от звеното за управление на риска и се докладва на управителните органи на управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия.

V. КРЕДИТЕН РИСК И РИСК НА НАСРЕЩНАТА СТРАНА

Чл. 17. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в даден финансов инструменти или друг финансов актив при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитента, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и неочаквани събития в държавите, в които те извършват дейност.

Чл. 18. УД разглежда три основни вида кредитен риск:

1. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **Контрагентен риск** е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки. Експозицията на националното инвестиционно дружество към насрещната страна по сделка с извънборсово търгувани деривативни инструменти може да бъде намалена като се използва обезпечение, което трябва да бъде достатъчно ликвидно. Обезпечението е ликвидно, ако то може да бъде продадено на цена, която е близка до неговата оценка преди момента на извършване на продажбата.

2. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) **Сетълмент риск** е рискът, възникващ от възможността националното инвестиционно дружество да не получи насрещни парични средства, финансови инструменти или други

финансови активи от контрагент на датата на сетълмент, след като е изпълнило задълженията по дадени сделки към този контрагент. УД измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от стойността на управлявания портфейл. Не се включват сделките, сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) и на пазари с функциониращ клирингов механизъм.

3. Инвестиционен кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена дългова ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. УД извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на:

- а/ Финансовите отчети на емитента;
- б/ Капиталовата структура на емитента;
- в/ Обезпечението на емисията, в случаите когато емисията е обезпечена;
- г/ Управлението и репутацията на емитента.

Чл. 19. Лимитите за сделки и нивата на риск, свързани с кредитния риск, се одобряват и преразглеждат на тримесечие от Съвета на директорите на управляващото дружество по предложение на звеното за управление на риск.

Чл. 20 (1) Управляващото дружество прилага краткосрочна идългосрочна стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна.

(2) Краткосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

1. текуща и последваща оценка на кредитния риск на дълговите финансови инструменти в портфейла на Фонда чрез качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на емитента, обезпечението на емисията, управлението и репутацията на емитента или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг за целите на оценката.
2. текуща и последваща оценка на кредитния риск на насрещната страна по извънборсови сделки посредством качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на контрагентите по извънборсови сделки, предоставеното обезпечението (в случай на наличие на такова), управлението и репутацията на съответния контрагент или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг;
3. проследяване стойността и честотата на неприключилите сделки с даден контрагент;
4. ежедневен контрол спазването на законовите и приетите вътрешни лимити за концентрация към кредитен риск;
5. постоянно наблюдение на развитието и взаимовръзките между пазарите и икономиката, което улеснява идентифицирането на потенциално увеличаване на кредитния риск както на ниво сектори, така и на самостоятелна основа и факторите, които ги предизвикват.

(3) Дългосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

1. изграждане на адекватни системи за управление на информацията, които да позволяват идентифициране на концентрации на кредитен риск и риск на насрещната страна;
2. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) определяне на вътрешни лимити за концентрация на кредитен риск, в съответствие с инвестиционните цели и политика на националното инвестиционно дружество, при необходимост и по преценка на звеното за управление на риска и звеното за управление на активи;

VI. ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

Чл. 21. (1) Операционните/оперативните рискове могат да бъдат:

а. Вътрешни – свързани с организацията на работата на управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми.

б. Външни – свързани с макроикономически, политически и други фактори, които оказват и/или могат да окажат влияние върху дейността на управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми.

(2) Вътрешните оперативни рискове се състоят без да се ограничават до:

- а. Рискове свързани с персонал;
- б. Технологичен риск.

(3) Външните оперативни рискове се състоят без да се ограничават до:

- а. Риск на обкръжаващата среда;
- б. Риск от физическо вмешателство.

Чл. 22. (1) Оценката на оперативните рискове свързани с дейността на колективните инвестиционни схеми се извършва от звеното по управление на риска.

(2) Служителите, работещи в управляващото дружество оказват пълно съдействие на звеното по управление на риска,

(3) Рисковете свързани с дейността на колективните инвестиционни схеми се оценяват с една от следните оценки:

1. нисък – когато всички рискове са покрити с адекватни контролни процедури с висока ефективност и липсват или са налице незначителни отклонения;

2. среден – когато всички рискове са покрити в известна степен с контролни процедури с недостатъчна ефективност;

3. висок – когато не всички рискове са покрити с контролни процедури и/или процедурите на предварителния контрол липсват или не действат ефективно, в резултат на което е нарушено спазването на принципите за добро управление и прозрачност.

Чл. 23. (1) Рискове свързани с персонала, това са рисковете от загуби, свързани с възможността от грешки, недобронамереност, недостатъчна квалификация, неблагоприятни изменения в трудовото законодателство.

(2) Методи за управление на рисковете свързани с персонала

- Ясно дефиниране на вътрешни правила относно правата и задълженията на служителите;
- Ясно дефинирани вътрешни правила за достъп до информационните системи и бази данни на управляващото дружество;
- Регулярни обучения на персонала по теми свързани с:
 - финансова теория и практика;
 - управление на риска;
 - (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) нормативната база, имаща отношение към дейността на националното инвестиционно дружество;
 - информационни технологии и сигурност;
 - други.
- Регулярни срещи между отделните звена на управляващото дружество за обмяна на опит, впечатления и препоръки, по отношение на източниците на риск и търсене на решения за управлението и минимизирането им;
- Ежегодни събеседвания и оценка на персонала;
- Поддържане на отворени, открити комуникации между различните звена в управляващото дружество;

Чл. 24. (1) Технологичен риск, това са рисковете свързани със загуби, обусловени от несъвършенството на използваните технологии - неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни.

(2) Методи за управлението на технологичните рискове

- архивиране на информационната система на колективните инвестиционни схеми;
- Процедура за възстановяване на работоспособността на информационната система на колективните инвестиционни схеми;
- Организация и управление на достъпа на потребителите до информационната система на колективните инвестиционни схеми;
 - Дефиниране на различни класове информация, съхранявана в управляващото дружество
 - Дефиниране на нива на достъп на служителите на управляващото дружество според длъжностната им характеристика.

Чл. 25. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Риск на обкръжаващата среда, това са рисковете свързани с възможните загуби, свързани с изменения в средата от нефинансов характер, в която оперира националното инвестиционно дружество - изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система.

(2) Методи за управление на рисковете свързани с обкръжаващата среда

- Поддържане на актуална база данни с нормативната регламентация, имаща отношение към дейността на колективните инвестиционни схеми;
- Използване на външни консултанти и юридически кантори в случай на необходимост за имплементиране на нормативните изисквания

спрямо дейността на управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми;

- Вземане на активно участие в публичните обсъждания по отношение планирани промени в нормативната уредба, касаеща дейността на управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми;

Чл. 26. (1) Риск от физическо вмешателство – това са рисковете асоциирани със загуби, в следствие на непосредствено физическо вмешателство в дейността на колективните инвестиционни схеми – грабеж, терористичен акт, непозволено проникване в информационната система на Фонда или Управляващото Дружество.

(2) *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* Методи за управление на риска от физическо вмешателство

- 24-часов наблюдение и контрол на помещенията, в които се намират технологичните средства и архивите на управляващото дружество във връзка с управлението на колективните инвестиционни схеми;
- Профилактика на регулярна база на въведените системи за наблюдение и контрол;
- Разработване на процедура за евакуация на служителите в случаите на непосредствено физическо вмешателство в дейността на колективните инвестиционни схеми;
- Процедура за докладване на инциденти.

Чл. 27 (1) *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* Дългосрочната стратегия за управление на операционния риск се изразява в приемането от УД на правила и процедури за организация на дейността на НИД, като се оформя политика на дружеството, в съответствие с целите му, обкръжаващата среда и т.н.

(2) *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* Краткосрочна стратегия за управление на операционния риск се изразява в предприемане на конкретни мерки и разпределяне на отговорностите по спазването им между отделните служители и по йерархичните нива, като ясно се дефинират вътрешните правила относно правата и задълженията на служителите, достъпа до информационните системи и бази данни на управляващото дружество. Архивира се информационната система на националното инвестиционно дружество, извършва се профилактика на регулярна база на въведените системи за наблюдение и контрол. Също така се извършват регулярни обучения на персонала по теми, свързани с финансовата теория и практика и управлението на риска, осъществяват се регулярни срещи и се поддържа непрекъсната комуникация между отделните звена на управляващото дружество за обмяна на опит. Поддържа се актуална база данни с нормативната регламентация, имаща отношение към дейността на националното инвестиционно дружество.

Ръководителите на звена/отдели с помощта на звеното по управление на риска могат да извършват по-задълбочени анализи на рисковите фактори, както и да определят нови методи за управлението / редуцирането им, които не противоречат на вътрешните правила на УД.

VII. ЛИКВИДЕН РИСК

Чл. 28 (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управлението на ликвидния риск на националното инвестиционно дружество дружеството се състои в анализ на база на исторически данни за входящи и изходящи парични потоци, свързани с дейността му и поддържането на активни балансови позиции, които:

1. осигуряват във всеки един момент възможността дружеството да изплати всички свои задължения на разумна цена и при минимален риск;

2. предотвратяват необходимостта от прибързана продажба на активи, което би довело до реализиране на загуби и/или пропуснати ползи.

(2) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото дружество управлява ликвидния риск съгласно Правилата за поддържане и управление на ликвидните средства на НИД „Надежда” АД. Правилата посочват принципите и методите на управление, както и правата и задълженията на лицата, отговорни за управлението, отчетността и вътрешния контрол върху ликвидността.

VIII. РИСК ОТ КОНЦЕНТРАЦИЯ

Чл. 29. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) С оглед диверсифициране на риска и оптималното управление на риска от концентрация, при управлението на инвестиционната дейност на НИД, УД стриктно спазва нормативно предвидените ограничения в ЗДКИСДПКИ и актовете по прилагането му, както и в устава на НИД.

Чл. 30. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управителният орган на управляващото дружество установява вътрешно рискови ограничителни прагове, които са на ниво 99% от ограниченията по чл. 29.

(2) Всяко преминаване на праговете по ал. 1 се документира от звеното за управление на риска и се докладва на управителния орган на управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия.

IX. НАБЛЮДЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 31. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото дружество задължително оценява рисковете, свързани с портфейлите на управляваното от него национално инвестиционно дружество, използвайки данни за фиксиран период време (напр. месец, година и т.н.) като актуализира входящите данни на дневна база.

Чл. 32. (Изм. на 17.01.2023 г.) Вътрешното звено за нормативно съответствие изготвя и представя на висшето ръководство доклад за дейността на звеното, като в доклада се посочват констатираните рискове, непълноти и несъответствия, когато такива са налице, както и предприетите мерки за отстраняването им.

X. ВИДОВЕ ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ВИДОВЕ РИСКОВЕ

Чл. 33. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото Дружество сключва сделки с деривативни инструменти от името на националното инвестиционно дружество:

- с инвестиционна цел, съобразно инвестиционната политика и рисковия профил на националното инвестиционно дружество, определени в Правилата му;

- с цел управление на риска – за хеджиране срещу пазарен и кредитен риск.

(2) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото дружество сключва от името на националното инвестиционно дружество (като купувач или продавач) договори, при които обект са деривативни финансови инструменти, включително еквивалентни на тях инструменти, задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез парично плащане, търгувани на регулирани пазари по чл. 38, ал. 1, т. 1 - 3 ЗДКИСДКПИ и/или деривативни финансови инструменти, търгувани на извънборсови пазари, при условие че:

а) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) базовите им активи са ценни книжа, финансови индекси, лихвени проценти, валута или валутни курсове, в които националното инвестиционно дружество, може да инвестира съгласно инвестиционната си политика, определена в устава, съответно правилата си;

б) деривативни финансови инструменти, търгувани на извънборсови пазари, които отговарят на следните условия:

аа) насрещната страна по сделката с тези деривативни финансови инструменти е обект на надежден надзор и отговаря на изисквания, определени от заместник-председателя на КФН;

бб) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) могат да се оценяват ежедневно по общоприети, подлежащи на проверка методи, и във всеки един момент по инициатива на националното инвестиционно дружество могат да бъдат продадени, ликвидирани или закрити чрез офсетова сделка по справедлива стойност

Чл. 34. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Деривативните финансови инструменти, в които управляващото дружество инвестира за сметка на националното инвестиционно дружество, са:

		Базови активи					
		Лихвени проценти	Дългови инструменти	Акции	Валута	Индекси	Фондове
Деривативи	Форуърди	√	√	√	√	√	√
	Фючърси	√	√	√	√	√	√
	Опции	√	√	√	√	√	√
	Суапове	√	√	√	√	√	√
	Варанти	-	√	√	-	-	-
	Структурирани инструменти	√	√	√	√	√	√
	CDS (суап за защита от фалит)	-	√	-	-	-	-
	Договори за разлика	√	√	√	√	√	-

символът „√” означава, че деривативният инструмент може да бъде използван от управляващото дружество

(2) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Количествените ограничения за инвестиране за сметка на НИД „Надежда” АД във всеки тип деривативен инструмент от списъка по чл. 34 ал. 1 е до 30% от активите на дружеството.

Чл. 35. (1) Деривативните финансови инструменти по чл. 34 носят две категории риск: рискове влияещи върху базовите активи, върху които са издадени, и рискове свързани със самото използване на деривативни инструменти.

(2) Рисковете върху базовите активи съвпадат изцяло с рисковите фактори изброени в чл. 9 от настоящите правила. Тези рискови фактори са пазарен риск (лихвен, валутен, ценови, ликвиден пазарен), кредитен риск, операционен риск, ликвиден риск, риск от концентрация, както и системни рискове.

(3) Рисковете свързани със самото използване на деривативни инструменти могат да бъдат обобщени по следния начин:

а) пазарен риск на дериватив – рискът от промяна в стойността на деривативните инструменти в резултат на промяна в лихвените проценти, цените на ценните книги, стойностите на индексите, фондовете или валутните курсове, служещи като базови инструменти, въз основа на които са конструирани. Основните видове пазарен риск, характерни за посочените деривативни финансови инструменти са **ценовият, лихвеният и валутният**, описани в Раздел III от настоящите правила. Пазарният риск на хеджиращите инструменти се разглежда в съвкупност с риска на хеджираната позиция в портфейла. Определянето на пазарния риск на хеджиращите инструменти се прави във връзка със структурирането на хеджиращите сделки и поддържане на ефективен хедж.

б) кредитен риск на насрещната страна на дериватив – вероятността една страна да не може да посрещне задължения по деривативния инструмент. В същността си това е най-важния риск при деривативните инструменти и всички останали рискове биха могли да бъдат разглеждани само като причини за настъпването му. Въпреки това, изискванията за добрата практика изисква отделните рискове да бъдат анализирани, управлявани и наблюдавани отделно от кредитния риск. Този риск е значително по-висок при извънборсовите деривати (OTC Derivatives), тъй като сетълментът по сделката се урежда директно с насрещната страна.

Значително по-нисък е кредитният риск при борсовите контракти, тъй като клиринговата къща играе ролята на насрещна страна по сделката, а контрагентите са задължени да поддържат минимално-изискуеми средства по маржин сметка в клиринговата къща, гарантиращи извършването на дължимото плащане.

в) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) ликвиден риск на дериватив – риск от загуби, поради невъзможност НИД да заеме или да прекрати дадена позиция в случай на неблагоприятни и неочаквани пазарни изменения, без това да окаже съществено негативно влияние върху стойността на деривативния инструмент. Деривативните договори, сключени на извънборсов пазар (OTC пазар) са значително по-нисколиквидни от борсовите деривативни инструменти.

г) базисен риск при фючърсни договори – вероятност за разширяване на спреда между пазарната и фючърсната цена на базовия инструмент, която възниква в случаите, когато характеристиките на хеджиращия инструмент се различават от тези на позицията, която се хеджира.

д) риск на лостовия ефект (ливъридж) – възможността за ливъридж или финансиране на определен процент от инвестицията със заемни средства, поражда риск от загуба на сума, надхвърляща инвестицията в съответния деривативен инструмент.

е) риск при прехвърляне на дериватив (settlement risk) – е възможността от загуби поради неизпълнение на задължения на страна по договора в деня на сетълмент. Поради специфичните особености на някои деривативни договори, в деня на прехвърляне се наблюдава рязко повишаване на волатилността на деривативния договор и/или на базовия актив, което може да доведе до риска при прехвърляне.

ж) операционен риск на дериватив – вероятността от загуби поради грешки в организационната система, които могат да бъдат технологични, правни, човешки, от външни събития, и др.

Общата рискова експозиция, възникваща в резултат на сделки с деривативни финансови инструменти се определя по метода на поетите задължения и се изчислява най-малко един път дневно.

(4) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Общата рискова експозиция, възникваща в резултат на сделки с деривативни финансови инструменти следва да не надвишава нетната стойност на активите на националното инвестиционно дружество.

(5) Общата рискова експозиция за основните видове деривативни финансови инструменти се определя въз основа на пазарната и справедлива цена на деривативните инструмент, отчитайки текущата стойност на базовите активи, рискът на насрещната страна по сделката, показателите за бъдещи пазарни изменения и времето, необходимо за закриване на позициите.

(6) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Ако управляващото дружество, за изчисляване на общата рискова експозиция на национално инвестиционно дружество, е възприело прилагането на метода на поетите задължения, то прилага този метод последователно към всички позиции в деривативни финансови инструменти, включително и за вградените деривативни инструменти, независимо дали те се използват като част от общата инвестиционна политика на националното инвестиционно дружество за целите на намаляване на риска или за целите на ефективното управление на портфейла.

(7) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) При прилагането на метода на поетите задължения за изчисляване на общата рискова експозиция на националното инвестиционно дружество, стойността на всяка позиция в деривативен финансов инструмент се приравнява на пазарната стойност на еквивалентна позиция в базовия актив на този деривативен инструмент. Изчисленията се базират на характеристиките на всеки съответен деривативен инструмент, като при борсово-търгуваните деривативни инструменти те се стандартизират от съответната клирингова компания, докато при извънборсово-търгуваните инструменти се определят в съответния договор по издаването му:

(8) Определянето на общата рискова експозиция включва:

1. Изчисляване на експозицията, възникнала от всеки отделен деривативен инструмент.

2. Идентифициране на споразуменията за нетиране или хеджиране. За всяко нетиране или хеджиране се изчислява нетна експозиция както следва:

а) брутната експозиция е равна на сумата от експозициите към отделните финансови деривативни инструменти след отчитане на нетирането;

б) ако споразумението за нетиране или хеджиране се отнася за позиции в ценни книжа, пазарната стойност на ценните книжа може да се използва за нетиране на брутната експозиция;

в) абсолютната стойност на резултата от калкулацията е равна на нетната експозиция.

3. Общата рискова експозиция е равна на сумата от:

а) абсолютната стойност на експозицията по всеки отделен деривативен инструмент, неучастващ в нетиращи или хеджиращи споразумения;

б) абсолютната стойност на нетната експозиция, получена след отчитане на нетиращите и хеджиращите споразумения.

(9) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) При изчисляване на общата рискова експозиция на националното инвестиционно дружество, управляващото дружество може да вземе предвид споразумения за нетиране и хеджиране, ако тези споразумения не пренебрегват очевидни и съществени рискове и водят до явно намаляване на рисковата експозиция.

(10) Нетиране може да се извърши между: деривативни финансови инструменти, конструирани върху един и същ базов инструмент, независимо от датата на техния падеж; позиции в ценни книжа (акции, облигации и др.) и деривативни финансови инструменти с базов актив съответните ценни книжа.

(11) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) За да се възползва от възможността за намаляване на общата рискова експозиция, УД следва да докаже, че цената на хеджирания и хеджиращия инструмент винаги се движат в противоположна посока и демонстрират силна отрицателна корелация, независимо от пазарните условия.

(12) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Ако използването на деривативни финансови инструменти не създава допълнителен риск за националното инвестиционно дружество, базовата експозиция не се включва в изчисляването на задължението.

(13) (изм. с решение на СД от 14.10.2014 г.) При използване на метода на поетите задължения, споразуменията за временно заемане на средства, сключени от името на националното инвестиционно дружество, съгласно чл. 188, ал. 3 от ЗДКИСДПКИ, не се включват при изчисляването на общата рискова експозиция.

(14) Методи за оценка на риска, свързан с инвестирането в деривативни финансови инструменти:

1. **Пазарен риск** – лихвеният, валутният и ценовият риск на базовите инструменти се измерват въз основа на описаните в Раздел IV Вариант 2 количествени методи. За оценка чувствителността на цената на опциите и вариантите към различните рискови фактори, определящи цената им, се използват следните измерители:

а) **Делта** – изменението стойността на опцията/варанта в резултат на промяната в цената на базовия актив.

б) **Тита** – изменението в стойността на опцията с приближаване на датата на падежа, при константни други фактори;

в) **Вега** – изменението в стойността на опцията спрямо промяната на волатилността.

2. **Базисен риск** – експозицията към базисен риск се измерва чрез разликата между текущата стойност на базовия актив и договорената му фючърсна цена.
3. **Кредитен риск на насрещната страна** – измерва се чрез пазарната стойност на вземането от съответния контрагент.
4. **Сетълмент и операционния риск** – измерва се чрез пазарната стойност, предмет на сетълмент по сделката.
5. **Риск на лостовия ефект** – измерва се с пазарната стойност на % ливъридж, договорен по сделката.
6. **Ликвиден риск** – измерва се чрез следната методика:

$\text{Max loss} = W * S * 1/2$, където

W е пазарната стойност на деривативния инструмент,
S е спредът между цена продава и купува, разделен на средната цена

$$S = \frac{[P(ask) - P(bid)]}{P(mid)}$$

(15) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Общата стойност на експозицията управляваното дружество, свързана с деривативни финансови инструменти, не може да бъде по-голяма от нетната стойност на активите му. Когато прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар съдържат вграден деривативен инструмент, експозицията на дружеството към този деривативен инструмент се взема предвид при изчисляването на общата експозиция по предходното изречение.

(16) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г. и решение на СД от 14.10.2014 г.) Ако при управление на националното инвестиционно дружество се прилагат техники и инструменти за ефективно управление на портфейла, включително споразумения за обратно изкупуване, с цел създаване на допълнителен ливъридж или излагане на пазарен риск, при изчисляване на общата рискова експозиция на управляваното дружество, управляващото дружество взема предвид и тези сделки

(17) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) При инвестиране в деривативни инструменти, Управляващото Дружество спазва ограничението по чл. 29 и при условие, че експозицията към базовите активи общо не надхвърля инвестиционните ограничения по чл. 29.

При инвестиции за сметка на националното инвестиционно дружество в деривативни финансови инструменти, базирани на индекси, тези инструменти не се комбинират за целите на инвестиционните ограничения по чл. 29.

За целите на настоящата алинея, рисковете, свързани с експозицията в деривативни финансови инструменти, се изчисляват, като се вземат предвид текущата стойност на базовите активи, рискът на насрещната страна по сделката с деривативния финансов инструмент, бъдещите колебания на пазара, както и необходимият период от време за закриване на позицията..

(18) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Начините за измерване на ефективността на хеджиращите сделки се подчиняват изцяло на принципите заложи в Международен Счетоводен Стандарт 39. При управление на активите на националното инвестиционно дружество, управляващото дружество ежедневно следи и оценява динамично ефективността на хеджирането.

Чл. 36. (1) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) При хеджиране на активите на националното инвестиционно дружество с деривативни финансови инструменти, управляващото дружество се съобразява с ограничението, че стойността на базовия актив на всяка отделна хеджираща позиция не може да превишава стойността на актива към момента на сключване на сделката, който националното инвестиционно дружество притежава в портфейла си.

(2) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Размерът на позициите в деривативни финансови инструменти, в които управляващото дружество инвестира за сметка на националното инвестиционно дружество с **цел управление на риска**, зависят от ефективността на хеджирането.

(3) Размерът на позицията в деривативни инструменти се определя от следните основни принципи:

1. Основен фактор, който определя ефективността на хеджиращите сделки е изборът на хеджиращ инструмент с базов актив или активи, които осигуряват най-добра корелация между цената на хеджиращия инструмент и цената, която стои в основата на съответния риск, който се хеджира.

2. Хеджирането се счита за високоефективно, ако в началото и по време на неговото съществуване се очаква измененията в справедливата стойност или паричните потоци на хеджирания актив да бъдат почти напълно компенсирани посредством измененията в справедливата стойност и паричните потоци на хеджиращия инструмент, а конкретните резултати са в рамките на 80-125 %.

(4) (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) При управление на активите на националното инвестиционно дружество, управляващото дружество ежедневно следи и оценява ефективността на хеджирането, като прилага принципите на Международен Счетоводен Стандарт 39.

XI. СЧЕТОВОДНИ ПРОЦЕДУРИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 37. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Основна цел на счетоводните процедури е адекватното събиране, обработване и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация за степента на риск, на която е изложено националното инвестиционно дружество, управлявано от управляващото дружество.

Чл. 38. Своевременното и вярно представяне на информацията за степента на изложеност на риск пред Съвета на директорите е предпоставка за недопускане на концентрация на рисковете и понасяне на финансови загуби.

Чл. 39. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Счетоводните процедури трябва да осигуряват всеобхватност на стопанските процеси, като по този начин се минимизира рискът от загуба и изкривяване на информацията за моментното

състояние на националното инвестиционно дружество, управлявано от управляващото дружество.

Чл. 40. Счетоводните процедури трябва да осигуряват подходящо структуриране на финансово-счетоводната информация за целите на управление на рисковете от управляващото дружество. Това се постига чрез детайлизиране и адекватно групиране на информацията от първичните счетоводни документи, на базата на индивидуалния сметкоплан и специализирано програмно осигуряване.

Чл. 41. *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* За осъществяване на целите, стоящи пред счетоводните процедури за управление на рисковете, е необходима съгласуваност в действията на всички звена в управляващото дружество.

Чл. 42. Предпоставките за правилното функциониране на счетоводните процедури са следните:

1. Спазване на одобрената от Съвета на директорите счетоводна политика, изработена в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети;
2. Вярно, точно и своевременно осчетоводяване на стопанските процеси;
3. Осигуряване на необходимия информационен поток към счетоводното звено;
4. Навременност на подаваната към счетоводното звено информация;
5. Структуриране на индивидуалния сметкоплан за целите на получаване на необходимата счетоводна информация;
6. Активно взаимодействие със звеното за управление на риска и другите звена на управляващото дружество за получаване на вярна и навременна информация за степента на изложеност на риск;
7. Наличие на програмни продукти, целящи автоматизиране на процесите, систематизиране на информацията, улесняване достъпа на данните от първичните документи и източници и надеждното им архивиране;
8. Организационна структура на счетоводното звено в съответствие с нуждите на управляващото дружество, при ясно определени права, отговорности и нива на достъп до информацията;
9. Ежедневно осчетоводяване на всички операции, както и преценка на ценните книжа в портфейлите на клиентите и колективни инвестиционни схеми, управлявани от управляващото дружество, съобразно нормативните изисквания и възприетата счетоводна политика;
10. Ежедневно извличане, предоставяне на други звена и на ръководството на управляващото дружество, както и анализ на информацията за оценка на рисковете. Ежедневно изготвяне на баланс и аналитична оборотна ведомост и активно участие при изготвяне на ежедневните справки от счетоводния отдел;
11. Предвиждане на коригиращи действия при допускане на грешки от различно естество в счетоводното звено;
12. Възможност за контрол на дейността от звеното за вътрешен контрол и Съвета на директорите на управляващото дружество;
13. Надеждно съхраняване на хартиените носители на информация чрез осигуряването на подходящи помещения за това.

Чл. 43. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) Управляващото дружество определя източниците на ценова информация, данните от които ще се ползват за ежедневна преоценка на позициите в портфейла на колективни инвестиционни схеми и другите предприятия за колективно инвестиране, управлявани от управляващото дружество, както и отговорните за това служители.

Чл. 44. Източници на цени са регулираните пазари на ценни книжа – Българска фондова борса АД и чуждестранни регулирани пазари, на които се търгуват ценни книжа.

Чл. 45. Източници на котировки могат да бъдат признати световни информационни агенции като REUTERS, BLOOMBERG и т.н. За оценка на българските държавни ценни книжа могат да се ползват котировки от първични дилъри за тях, като в този случай се изисква да се определят дилърите и отговорните лица за събиране и обработка на информацията.

Чл. 46. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.) За всяка от позициите във финансови инструменти или други финансови активи, които нямат текущи котировки за цени, се определя метод за пресмятане на справедливата ѝ цена, като този метод се следва последователно. Отговорните за пресмятането на справедливите цени длъжностни лица от отдел финансов анализ, трябва да могат да дават разяснения по калкулациите и периодично да проверяват пригодността и адекватността на използваните методи.

Чл. 47. Управляващото дружество следва да делегира отговорности на служители от отдел „Сетълмент и административно обслужване”, които да следят за отклоненията в сетълмента по сделките с финансови инструменти.

ХІІ. АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

Чл. 48. (изм. с решение на СД от 14.10.2014 г. и 17.01.2023) (1) Правилата, уреждащи вътрешната организация и отговорностите в управляващото дружество са подробно уредени в правилата за вътрешната организация и правилата за предотвратяване на конфликти на интереси, като те съдържат и осигуряват:

- а) идентифициране, събиране и разпространяване в подходяща форма и срокове на надеждна и достоверна информация, която позволява на всяко лице в управляващото дружество да поеме определена отговорност;
- б) ефективна комуникация по хоризонтална и вертикална линия и на всички йерархични нива на дружеството;
- в) политики и процедури за разрешаване и одобряване;
- г) политики и процедури за разделяне на отговорностите по начин, който не позволява един служител едновременно да носи отговорност по одобряване, изпълнение, осчетоводяване и контрол на сделките;
- д) политики и процедури за достъп до информацията;
- е) правила за управление на човешките ресурси.

(2) Правила относно организационната структура на Управляващото Дружество във връзка с оценката и управление на риска се съдържат и в Раздел II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА на настоящите правила.

(3) (Изм.с решение от 03.05.2012 г. и 17.01.2023 г.) В допълнение, политики, процедури и правила по б. „в” по-горе се съдържат и в Устава на УД ”ПФБК Асет Мениджмънт” АД, който в съответствие с изискванията на Търговския закон съдържа изчерпателна уредба на правомощията на корпоративните органи на Управляващото Дружество и разпределението на функциите между тях (в това число по управление на договорни фондове), включително определя кои решения са от компетентността на Общото събрание на акционерите, Съвета на директорите, както и изброява решенията на управителния орган, за които е необходимо предварително разрешение или одобрение от от Общото събрание на акционерите.

(4) В стриктно съответствие с разпределението на функциите между различните отдели и служители в отделите, и при спазване на изискването за разделяне на отговорностите съгласно б. „г” по-горе, са изготвени и се спазват длъжностни характеристики за всяка заемана длъжност в управляващото дружество, в които се определят изискванията към лицата за назначаването им на съответната длъжност и кръга от задължения, които им се възлагат.

Чл. 49. Административни процедури, необходими за осъществяване на дейността на управляващото дружество са:

1. Процедура за одобряване или коригиране на вътрешните правила;
2. Наличие на система за вътрешен контрол;
3. Поредица от действия на служители, във връзка с осъществяване на дейността на управляващото дружество, съобразно издадения му лиценз;
4. Упълномощаване на служители за потвърждаване и подписване на документи в рамките на дейността на управляващото дружество;
5. Процедура за създаване, функциониране и управление на данните и документите в управляващото дружество, включително и тяхното архивиране;
6. Администриране и управление на информационната система;
7. Правила и отговорни служители за уведомяване на Комисията за финансов надзор относно дейността на управляващото дружество.
8. УД има йерархична централизирана структура, действаща както следва:
 - а) решенията по оперативната дейност се взимат съобразно нивото на компетентност и делегираните права в съответната система на отношения;
 - б) спазва се правилото решенията да се взимат само от един служител, съобразно неговата компетентност и отговорност;
 - в) всеки служител се отнася по оперативни и други отношения към друг служител със съответните делегирани права.
9. В УД действа права субординация без възможност за прескачане на нивата, а именно:
 - а) всеки служител може да се отнася по оперативни и други отношения само към определен друг служител със съответните делегирани права;
 - б) за вземане на решения извън обичайната оперативна дейност да се предвиди съответния ред;
10. В УД има фиксирано разпределение на задълженията, правата и отговорностите, а именно:

а) не се допуска смесване и застъпване на задължения, права и отговорности;

б) за всеки елемент на оперативната дейност да се определят точните права, задължения и отговорност

11. УД изгражда ефективна система за отчетност, като освен нормативно изскуемите отчети, се извършва вътрешно докладване и отчитане по линията на субординацията регулярно на месечна база и инцидентно, при откриване на грешки и нередности. Служителите се отчитат пред звеното за управление на риска, което от своя страна докладва на управителния орган.

Чл. 50. Във вътрешните правила управляващото дружество регламентира случаите на конфиденциалност при работа с вътрешна информация, както и нормите за поведение на служителите по отношение на клиентите на управляващото дружество, в случаи, когато услугата, искана от клиент, се отнася до инвестиция, информацията за която не е публично достояние.

ХІІІ. ОТЧЕТНОСТ И РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 51. (1) *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* Управляващото Дружество води и съхранява отчетна информация по видове хеджиращи сделки и наред с останалата дължима информация я представя в КФН, съгласно изискванията на чл. 191-193 от ЗДКИСДПКИ и наредбата по прилагането му и останалото относимо действащо законодателство.

(2) *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)* националното инвестиционно дружество представя на комисията в периодичните финансови отчети отделно информация за всички финансови инструменти, закупени, съответно продадени в резултат на репо сделки, разкривайки информация за общата стойност на действащите към датата на изготвяне на отчета договори.

(3) *(нова с решение на СД от 14.10.2014 г.)* Когато активи на националното инвестиционно дружество се инвестират в деривативни финансови инструменти, дружеството представя на комисията в периодичните си финансови отчети отделно информация по чл. 41, ал. 1, във връзка с чл. 40 и чл. 189 от ЗДКИСДПКИ, за видовете деривативни финансови инструменти, в които инвестира, за основните рискове, свързани с базовите им инструменти, количествените ограничения и избраните методи за оценка на риска, свързани със сделките с деривативни инструменти.

Чл. 52. *(изм. с решение на СД от 04.09.2014 г. и 17.01.2023 г.)* **(1)** Управляващото Дружество извършва оценка, контрол и преглед на системата за управление на риска веднъж годишно, като взема предвид:

1. адекватността и ефективността на вътрешните правила за управление на риска;

2. степента на спазване на правилата за управление на риска;

3. адекватността и ефективността на мерките, предприети за отстраняване на недостатъците в процеса на управление на риска.

Периодът обхваща текущата финансова година. При необходимост от промяна в правилата УД уведомява НИД, с оглед предприемане на съответните правни и фактически действия за внасянето им за одобрение от страна на регулатора.

(2) *(изм. с решение на СД от 18.01.2023 г.)* Периодичните преглед, контрол и оценка за съответната година се извършват в срок 90 дни от края на годината и се

документират, като се посочва датата на извършването им. Информацията по чл. 43, ал. 1 от Наредба № 44 се разпространява чрез интернет страницата на националния инвестиционен фонд или на лицето, което го управлява, в срок 30 дни от извършване на прегледа и следва да остане налична до извършване на следващия.

Чл. 53. (изм. с решение на СД от 04.09.2014 г. и 17.01.2023 г.) Въз основа на извършената проверка по чл. 52 по-горе и при необходимост от внасяне на промени в Правилата за управление на риска, управителният орган на националното инвестиционно дружество приема промени в Правилата, които се внасят за одобрение.

Чл. 54. (отм. с решение на СД от 04.09.2014 г.)

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Настоящите правила са приети от СД на НИД „Надежда” АД на 12.07.2012 г., изменени и допълнени с решения на СД от 31.07.2012 г., 04.09.2014 г. и 14.10.2014 г. и 17.01.2023 г. отменят действащите преди това правила.

§2. За всички въпроси, които не са изрично уредени в тези Правила, намират приложение разпоредбите на ЗДКИСДПКИ и останалото приложимо законодателство.

§3. В случай на несъответствие между разпоредби на тези Правила и на нормативен акт, прилага се последния, без да е необходимо изменение в Правилата, освен ако това изрично не се предвижда от нормативния акт или тези Правила.

Съвет на директорите:

Борислав Никлев

Стоян Николов

